

Středověk a novověk

Middle Ages and Modern Times

Mittelalter und Neuzeit

Bílovice-Lutotín (k. ú. Lutotín, okr. Prostějov) **Intravilán, parc. č. 406, 598/1.**

Raný a vrcholný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-01, 241:183; 226:193.

Ve dnech 10. května až 18. listopadu 2019 byl průběžně prováděn archeologický dohled při realizaci hloubkové kanalizace v Lutotíně, který je místní částí obce Bílovice-Lutotín, okr. Prostějov. Zachycené archeologické objekty a archeologické situace vůbec, a stejně tak jejich výzkum a dokumentace, byly ovlivněny charakterem vlastní stavby, spočívající v hloubení rýh a jen v místě šachet omezených plošných odkryvů.

Severně šachty 36 (parc. č. 406), naproti Obecnímu domu, byl zachycen objekt datovaný keramikou do 11.–12. století a lze ho tak spojit s nejstarší písemnou zprávou vážící se k obci Lutotín, s vrocením k roku 1141 (*Lutonine*, Hosák, Šrámek 1970, 569; k datování listiny uvádějící výčet majetku biskupství olomouckého, cf. Bistrický 1983).

Poměrně zajímavá terénní situace byla zdokumentována mezi šachtami 54 a 53, kde byl v hloubce 160 až 170 cm zachycen původní půdní kryt charakteru černice, kontaminovaný uhlíky a hručkami mazanice. V prostoru šachty 53 (parc. č. 598/1) byl z povrchu této vrstvy získán zlomek keramiky ze 14. století (s charakteristickou krupicovitou strukturou povrchu). Nad černozemí se nacházela mocná vrstva červenohnědé svahoviny přemístěné z přiléhající stráně, pravděpodobně v důsledku odlesnění a podmáčení půdy.

Literatura

Bistrický, J. 1983: Písemnosti olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka.

Sborník archivních prací 33, 32–74.

Hosák, L., Šrámek, R. 1970: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku, Díl I, A–L*. Praha: Academia.

Zusammenfassung

Bílovice-Lutotín (Kat. Lutotín, Bez. Prostějov), Im Ort, Parz. Nr. 406, 598/1. Früh- bis Spätmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

Pavel Fojtík, Miroslav Šmíd

Blažovice (okr. Brno-venkov) **Ulice Náves, parc. č. 187.**

Novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1677269N, 16.7875028E.

Při výstavbě kruhového objezdu na severním okraji intravilánu obce byly dokumentovány zbytky zástavby datované nejspíše do 18.–19. století, jimž předcházely menší hliníky pro těžby spraší rámcově novověkého stáří. Zástavbou byla porušena dvojice blíže nedatovaných kostrových hrobů.

Literatura

Neuveдено.

Zusammenfassung

Blažovice (Bez. Brno-venkov), Platz Náves-Straße. Neuzeit. Siedlung. Grab. Rettungsgrabung.

David Parma, Petr Kos, Jiří Kala

Bořitov (okr. Blansko) **„U Badálka“, „Nepluště“.**

Raný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1135177.66:595634.62, 1135154.33:595672.04.

V únoru roku 2019 informoval P. Gadas z Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně pracovníky Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., že v polní trati „U Badálka“ náhodně zjistil hlubokou orbou porušený archeologický objekt. Tuto skutečnost potvrdila následná prohlídka udaného místa, přičemž byla zaznamenána ještě druhá rozoraná sídlištní jáma asi o 45 m dále na severozápad, v polní trati „Nepluště“. Keramický materiál sesbíraný na povrchu umožňuje oba objekty datovat do raného středověku. Ve stejném prostoru byly již v roce 1986 prozkoumány čtyři středohradištní jámy poškozené zemědělskou činností (Štrof 1989).

Literatura

Štrof, A. 1989: Rettungsgrabung in der Flur Badálek bei Bořitov (Bez. Blansko). *Přehled výzkumů* 1986, 63.

Zusammenfassung

Bořitov (Bez. Blansko), „U Badálka“, „Nepluště“. Frühmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

Michal Přichystal

Brno (k. ú. Černá Pole, okr. Brno-město)

Lužánky, Lidická 50, parc. č. 3854, 3855, 3856.

Novověk. Město, předměstí, park. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou výukového centra Lužánecký skleník (obr. 1). Celý prostor stavby se nacházel na sprašovém podloží s vyvinutým půdním horizontem. Místy byl povrch terénními zásahy srovnán a znovu navězen, patrně při historických parkových úpravách. Dokumentováno bylo několik zděných konstrukcí (základová zdiva, cihelné kanálky), nejspíše ze staveb, které náležely k původnímu vybavení parku (Zbranek 2019).

Obr. 1. Brno, ulice Lidická 50. Vyznačení plochy staveniště. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 1. Brno, Lidická-Straße Nr. 50. Lage der Baustelle. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Zbranek, H. 2019: *Brno, Lužánky*. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A20/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Černá Pole, Bez. Brno-město), Park Lužánky, Lidická Straže Nr. 50, Parc. Nr. 3854, 3855, 3856. Neuzeit. Stadt, Vorstadt, Park. Rettungsgrabung.

Anlass für die Rettungsgrabung war der Bau des Lernzentrums „Gewächshaus Lužánky“. Der geologische Untergrund bestand aus Löß mit entwickeltem Bodenhorizont. Das Gelände war stellenweise ausgeglichen und wieder zugeschüttet worden, wohl während der verschiedenen Landschaftsbauten. Es wurden einige Mauern, Kanälchen usw. dokumentiert, die zur früheren Parkausstattung gehörten.

Hynek Zbranek

Brno (k. ú. Černovice, okr. Brno-město)

Húskova, Kneslova, Řehořova ulice, parc. č. 655/1, 1118,

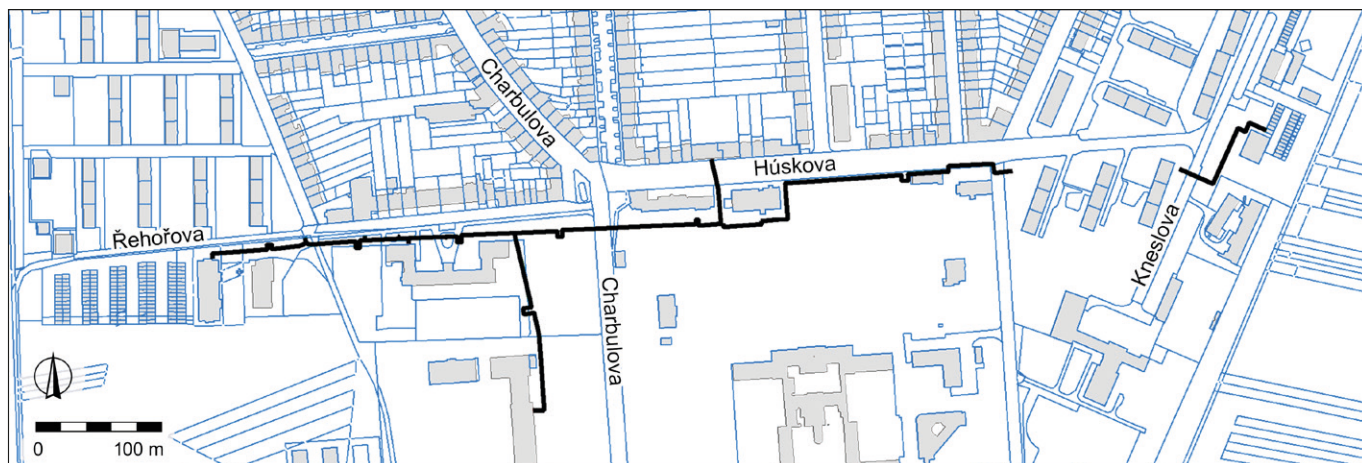
1574/1, 1653/1, 1656/1, 1683/1, 1685/1, 1685/2, 1685/3, 1685/4, 1685/6, 1693/1, 1693/3, 1693/4.

Novověk. Město. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast ulice Řehořova, Húskova“ (obr. 2). Jeho terénní část proběhla v červnu a červenci roku 2019. Nebyly zaznamenány žádné výrazné terénní situace, které by bylo možné spojovat s obdobím středověku nebo novověku. Při budově základní školy na Řehořově ulici (č. 1020/3) byla zaregistrována jáma, jejíž účel se však nepodařilo určit. Její výplň neposkytla žádný datační materiál. Snad ji lze spojovat spíše s novodobými aktivitami. Novověkou činností odráželo také souvrství navážek, které překrývalo půdní horizont. Největší zvýšení terénu navážkami bylo dokumentováno v západní části sledované oblasti, kde dosahovalo až 2 m (Zůbek 2019).

Literatura

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchraného archeologického výzkumu při stavbě „Rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast ulice Řehořova, Húskova“*. Rkp. nálezové zprávy, MTX202000113. [cit. 2020-03-05]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z:

Obr. 2. Brno, ulice Húskova, Kneslova, Řehořova. Vyznačení průběhu sledovaného výkopu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 2. Brno, Straßen Húskova, Kneslova und Řehořova. Verlauf des überwachten Leitungsgrabens. Kartierung Archaia Brno z. ú.